

(Forespørgslen anmeldt 12/5 89. Fremme af forespørgslen vedtaget 18/5 89).

Formanden:

Efter aftale fastsættes taletiden for ordføreren til 20 minutter.

Begrundelse

Svend Auken (S):

Traditionen tro har vi formuleret denne forespørgsel som oplæg til afslutningsdebatten i Folketinget, og jeg er overbevist om, at ikke blot Folketingets medlemmer, men hele offentligheden i spænding venter på svaret.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige tak for den elskværdige reklame, hr. Svend Auken netop har givet den tale, jeg nu skal holde.

Det er jo tradition, at vi hen under samlingens slutning gør status. Jeg synes, det er rigtigt at sige, at dette folketingsår egentlig på mange måde har været præget af et roligt og sagligt samarbejde i Folketinget. Utrolig megen lovgivning har kunnet gennemføres støttet af et overordentlig bredt flertal.

Det gælder også på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Vi er nu kommet ind i en spændende udvikling, der stiller os over for nye, store udfordringer, og der er grund til tillid og optimisme på mange områder. Optimismen kan ikke mindst knyttes til udviklingen i forholdet mellem Øst og Vest. Der er mange ting, der tyder på, at vi er ved at gå ind i en afspændingsperiode med en bredde og styrke, som vi ikke har kendt til før.

Det kan få store konsekvenser for forholdene i Europa. Vi oplever en rolig, stabil og resultatorienteret forhandlingsfase mellem USA og Sovjetunionen. Samtidig er der i flere af de øst-europæiske lande en udvikling i gang i retning af større demokratisering og åbenhed over for omverdenen.

EF-landene har særlige forpligtelser og muligheder i denne situation. Det gælder både det økonomiske og det politiske samarbejde. De bør udnyttes i videst muligt omfang. Vi skal ikke forholde os passivt i en tid, hvor forholdene i Europa undergår så store forandringer. Vi skal udnytte de muligheder med ansvarlighed og

med respekt for opgavernes rækkevidde. Vi må selvfølgelig ikke lade os gribe af eufori, men vi må heller ikke lade os lamme af angst for det nye og ukendte, og vi må slet ikke tabe tålmodigheden. Det er en proces, der vil tage lang tid, men mulighederne er store, hvis vi griber dem på de rigtige tidspunkter.

Af de grunde, jeg nu har nævnt, var NATO-topmødet den 29.-30. maj så utrolig vigtigt. For to måneder siden, i begyndelsen af april, markerede vi NATO's 40-års-jubilæum. Vi kunne ved den lejlighed glæde os over, at NATO-samarbejdet, der bygger på både forsvar og dialog, havde sikret freden i Europa igennem alle disse år.

Topmødet leverede det smukkeste tænkelige bevis på, at alliancen stadig er i god form og i stand til at leve op til dagens og morgendagens udfordringer. Jeg sigter især til, at vi blev enige om en samlet plan for våbenkontrol og nedrustning. Med hensyn til det element, der før topmødet tiltrak sig den største opmærksomhed, nemlig SNF-våbnene, blev vi enige om at indlede forhandlinger på dette område, når man i Wien er blevet enig om reduktion af de konventionelle våben, og det skulle efter præsident Bush' opfattelse være muligt allerede i løbet af et års tid. Der sker altså noget.

Spørgsmålet, om der bliver behov for modernisering, er udsat til 1992, når vi kan se resultaterne af de konventionelle reduktioner.

I første omgang sigtes der på delvis reduktion af de kortrækkende missiler. Vi går endvidere ind for en total afskaffelse af kemiske våben i hele verden. Da Sovjetunionen har store lagre og flere lande i den tredje verden, f.eks. Iran, Irak og Libyen, har disse uhyggelige våben, må der indgås en global aftale med et sikkert kontrolsystem.

Vi går ind for 50 pct.s reduktion af de amerikanske og sovjetiske strategiske våben. De såkaldte START-forhandlinger har allerede stået på i et stykke tid, og USA og Sovjetunionen indleder i juni en ny forhandlingsrunde i Genève.

Vi går ind for en betydelig reduktion af de konventionelle våben i Centraleuropa. Ved CFE-forhandlingerne i Wien foreslår vi en reduktion til fælles, lige lofter for kampvogne, artilleri og pansrede mandskabsvogne. Dette forslag har Sovjetunionen nu stort set erklæret sig enig i. Hertil kommer præsident Bush' forslag